

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Oratio Iudæorum ad Petronium Præsidem, ne Caligulæ statua templo
inferretur, deprecantium: Ex Philone, libr. de legatione ad Caium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

ultimo loco positum, ut minus apparata videatur oratio.

ORATIO IVDÆORVM ad Petronium Præsidentem, ne Caligulae statua templo inferretur, deprecantium.

Ex Philone, lib. de legat. ad Caium.

Αἰσθητοὶ ἐστὶν ὡς εὐαῖς, &c. quae sic Latine se habent:

Velut pacis & quietis nuntius.

Manus promissa a natura data.

Velut quid fieri in vobis & religione seruanda.

Inermes, ut vides, adsumus, ne quis nos dicat venire hostiliter. Manus autem pro armis a natura datas recto fleximus, otiosas praebemus & corpora ad certos ictus ferire volentibus: vxores, & liberos, familiaeque adduximus, supplices tibi, & per te Caio aduoluimus, domi relicto nemine, orante ut aut omnes serueris, aut omnes internecone deleatis. Sumus, Petroni, & natura pacis cupidi, ad quam nos trahit cura liberorum alendorum ex nostris laboribus. Caio imperium adepto primi ex tota Syria gratulari sumus: Vitellio, cuius successor es, tunc in nostra vrbe degente, qui super hac re literas acceperat; & a nobis ad caeteras ciuitates fama leros nuntios pertulit. Primum nostrum templum excepit pro imperio Caii victimas, ut primum, aut etiam solum, priuaretur religione patria. Decedimus priuatis aedibus, & possessionibus, suppellectilem vitro vobis in praedam offerimus, eo animo ut non putemus nos dare sed accipere. Vnum pro his omnibus petimus, ne quid in templo nouetur, utque seruetur tale, quale a maioribus nobis est traditum. Id si non impetramus, necandos nos praebemus, ne videamus viui, quod est morte grauius.

Audimus pedestres equestresque aduersus nos parari copias, si dedicationem impediamus: Nemo ita insaniet, ut seruum se opponat domino, libenter iugulabitur. Cadant, macilent, frustatim concidant, sine certamine de suo sanguine agant quicquid libet victoribus. Quid opus est exercitu? nostrosi egregij sacerdotes immolabimus victimas, adducemus ad templum mulieres, vxoricidae: fratres sororesque, fratricidae: pueros puellasque, innocentem aetatem, puericidae: Tragicis voca-

bulis vtendum est in tragicis calamitatibus Deinde in medio eorum stantes, abluti cognato sanguine (nam talia lauacra ad inferos prepevanibus conueniunt) admiscebimus, & proprium, nosmetipsos insuper iugulando. Morientium hoc mandatum erit vltimum: ne Deus quidem nos accuset, qui vtriusque rationem habuerimus, & Imperatori debita reuerentia, & sacratum legum custodia: Id fiet, si vitam haud viuendam contempserimus. Audiuimus praescam fabulam e Graeca literatura profectam, tantam vim fuisse Gorgonei capitis, ut hac visa homines confestim verterentur in saxeos. Id quanquam fabulosum videatur, negari tamen non potest, si mile quiddam magnos nec opinatos casus efficere. Putas, Petroni, si (quod absit) aliqui nostros viderent in templum deduci statuam, non in saxa mutatum iri, oculis stupentibus, & per singula membra sopito naturali motu corporis? Extremum, Petroni, hoc erit nostrum votum aequissimum, non contendimus ne imperata facias, moram tantum petimus, & oramus supplices, ut nobis liceat legatos ad dominum mittere. Fortassis impetrabimus, ne religio caelestis numinis, ne leges sanctissima aboleantur, neve vltimis etiam posthabeamur gentibus, quibus sui ritus manent incolumes: ne decreta eius aui proauique temerentur, quae nostros mores approbarunt, diligenterque confirmarunt; Forsan his auditis fiet mollior. Non

Gorgonei capitis vis.

Irara sequi semper eadem sunt voluntates Principum: iratorum vero euascent celerrime. Petiti sumus calumnijs, permitte adhibeamus remedium: durum est indicta causa damnari: si nihil impetramus, quid verat, ne quae nunc vult, tunc faciat: ante missam legationem noli praecidere spem tot millium, non de lucro, sed de pietate contententium: Imo, & de lucro: quod enim lucrum est.

Sanctitas lucrum est.

Hac tum magna contentione magnoque desiderio dicta sunt ab honoratissimis singulitibus, & anhelis, lachrymis simul ac sudore disfluentibus, ut iam Petronio caeterisque miserationem mouerent. Est enim mitis ingenio, & verbis factisque flexibilis.

OECONOMIA
orationis.

I. Exordium plenum miserationis, & prudens ad auertendam suspicionem seditionis, ne forte Petronius existimaret hanc popularem urbem, ad res notandas concitatam. In hac autem demissioni longe magis ad infestandos animos sunt id mei, quippe Canes sedentem non mordent.

Canes sedentem non mordent.

II. Argumentum autem à suis obsequiis, & morum lenitate, quod apud Præsidem erat efficacissimum. De hac autem gentis beneuolentia, & fide erga Principes, honorificissima testimonia colligit Iosephus lib. 2. aduers. Apionem.

III. Tradunt omnia, præter religionem, unam & maximam animorum opulentiam: inde in arduos & tragicos affectus erumpunt, quibus vel ferream pectus emolliant. Græca tamen fabula de Gorgone, non multum facit ad grauitatem orationis, & olet stylum scholasticum, nisi velis eos apud Graculum hominem Græci fabula consulto usus fuisse.

IV. Prudenti admodum consilio moram petunt, quam urgent acriter honesti rationibus. In istis plerumque male ruenti moram innectere, penitus amoliri est.

Subtexam hic apologiam Hermenigildi, qui apud Patrem Leuigildum, Gothorum Regem, causam dicit. Si quis rem plenius volet, legat si placet actionem oratoriam, à me de hoc argumento nuper editam.

HERMENIGILDI
Apologia.

LEVIC. Age, licet tibi causam dicere, dilue si potes eas sceleris maculas, quæ tibi à sole ipso in os illud tuum inopportunum regeruntur.

HERM. Innocentiam meam, pater, declarare facile est, innocentiam patrocini inuenire difficile: Te vnum ego in hac flamma inuidiæ, qua me ictum & prope fumantem vides, habui, quem appellarem, quem obtestarer, cui fidem meam iniquissimis calumnijs vexaram crederem. Nunc autem te peracerbum accusatorem,

seuerum iudicem, & quod crudelius est, patrem iratum experior. Tu me penè ab hospitali mensa & regijs epulis extractum, orationis exitu, vincisti, & huius calamitosi carceris tenebris mandari iussisti: veteor ne si me innocentem iterum dixeris, tuum iudicium, quod semper grauissimum fuit, videat resellere, & dum innocentiam meam patrocinari studeo, paternam culpam acculem: quæ res mihi supplicij omnibus acerbior semper visa est.

LEVIC. Videre orationis insidias.

HERM. Tacebo igitur (mi pater) si iubes, & silentio premam conscientiam.

LEVIC. Eloquere, peritæ, eloquere: teos inauditos dampnare non soleo.

HERM. Loquar igitur (mi pater,) quia tibi, non quod cui oratione, aut silentio pretem aliquid me effecturum: sed vicumque le res habuerit, *postremus sanguinis mei voces tuis auribus infundam*. Etenim si tantum hoc quicquid miseræ animæ reliquum esse voluisti, a meis calumniatoribus exeret, darem cum silentio iugulum, & morem mentis largissimè propinare: nunc autem hoc agitur, ut demortui cineribus quiescere non liceat, sed ijs æterna criminis nota per summum scelus adhaereat: hoc si pater iniquum est, peto à te, ut filij moribundi vitiosos genitus æquis auribus excipias.

LEVIC. Age, tolle istam insidiosam orationem, dic de crimine.

HERM. Non est hoc nouum crimen (mi pater) iam diu telam illam coniux tua *Gostantha*, nobis verò nouerca, semper infelicio, quam eius dignitas postulabat, in me & fratrem meum molitur. Vtinam (si liceret beatos mentes sollicitare) parentis meæ demortuæ, cui verò augustæ coniugis animam ad hoc tribunal adducere fas esset, interem ego, & ipsa loqueretur: diceret, ut impendente fatali necessitate, quæ nobis illam *mutuam caelo, sed veri in vultum* feminam eripuit, languentibus, ut poterat brachijs me fratremque meum complexa, tibi per gemalem thorum, per castissimos amicos, per intaminata connubij fœdera, communem laborem commendabat: Ea tunc eramus ætate (mi pater) quæ sensum doloris vix admittit. Sed tamen vbi tuos rotantes oculos, & te moribundæ corpori affusum, dextramque prehendentem vidimus, non tenuimus iuuantiles lachrymas, quas & tuus dolor, & matris inter has voces expi-